

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sütemeg, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
---	--	---

Szőlőinkért.

Ma, midőn a nyári hőség nemcsak a testet bágyasztja el, hanem lelkeitek erői is megernyednek a napsugár tüzétől: ma nézzetek föl a város felett elvonuló hegyláncra. A taraján végig húzó erdő sötétzöldjét a lejtőjéről rád mosolygó szőlőlőkék eleven zöldje váltja föl. Mind a kettő dús, eleven, életet lehelő. Láttára szinte élet száll a bágyadt tagokba, a lelkeket üde hangulat szállja meg s a rekkenő hőség szinte megnyhül a hegy eleven életének láttára.

Ilyen a kép, — de csak messziről, mert a távolban a körvonalak elmosódnak, egybeolvadnak és egységes képet nyújtanak a szemlélőnek.

Am az élet mellett ott settenkedik a halál sötét, vigasztalan, sivár képe.

Két gyilkos kéz fojtogatja azokat a mosolygó, dús terméssel kecsegtető szőlőket.

Két oldalról, kettős nyavalya képében tört szőlőinkre a halál. Lassan, csendesén, ólálkodva, de a pusztulásnak annál nagyobb sikerével.

Az egyik kór a fillokszera, ez a szörnyű, félelemgerjesztő ellensége a szőlőnek. Régóta tanyát vert a sümegi szőlőkben. Még 1888-ban megállapították, de azóta sem tudta tönkretenni a szőlőket.

Tamásné.

Magányos nő sétálgat a tengerparton. Körötte már csend honol, a közeli vendéglőben kialudtak a villamos csillárok, csak egy kis oszteria ablakán szűrődik még ki némi világosság a ködös őszi éjszakába. Alig van esteli 10 óra és a kisfürdőhely sétánya már kihalt. Az a pár vendég kit nem üzött még el a sirocco korai megérkezése, nyugvásra tért. Mindenki pihen csak az a szép barna asszony jár-kelel magában — mintha várna valakit. Egyszerre félénk léptek zaja hallik, egy daliás természetű férfi jön, lassan lopva, mint az éjjeli vendég. A kis törekeny asszonyka pillanatra összerenzen, majd kiegyenesedik és várja a férfit. Ez odaáll az elé, szeméből elfojtott vágy, elkeseredés sugárzik elő, de hangja suttozó, amint szólani kezd:

— Köszönöm, hogy eljöttél — és az asszony keze után nyul. Ez hevesen rántja vissza jobbját.

— Megtiltom, hogy tegezzen, beszéljen gyorsan, mit kíván tőlem, nem szeretném, ha együtt érnének bennünket és a hir szárnyra venné nevemet — különösen az *Őn nevével* együtt.

— Ugy tehát máséval igen?!

— Nem tartozom Önnek erre válaszolni. Ha csak ezért erőszakolta ki tőlem ezt a kellemetlen találkozást — úgy jó éjt kívánok!

— Megállj — és a férfi vad erőszakkal

Most azonban oly erővel tör reá, mintha pótolni akarná, amit éveken át mulasztott. Sűrű rajokban jelentkeztek pusztításának tünetei, az ismeretes kerek foltok, apró, ványadt, csenevész tőkékkel. Olyanok ezek a tőkék, mint a száraz betegségtől a halál révpartjáiig juttatott ember: vékony, apró vesszei már nem az üde, eleven élet képe, hanem a sivár halálnak, a megsemmisülésnek hirdetője.

Álljunk ellene ennek a megsemmisülésnek!

Mert azok a szőlők nemcsak a városkának adnak bájos idilli képet, amelytől vidul a lélek, de számot, nagy számot tevő gazdasági tőkéje is a lakosságnak.

A munkás ember kora tavasztól késő őszig, sőt egész télen át biztos munkát és keresetet kap a szőlőben. Mert egész éven át folyik a munka ott a hegyoldalon s e munkából kenyer támad a munkás családok számára.

És a munka, a költség és fáradság meghozza tisztos kamatját a gazdának is. Bár a szőlő mai művelésének költsége szinte megsokszorozza a régit, mégis azok a tőkék dúsabb kamatot hajtanak, mint négy vagy negyedfél százalékért takarékbba, bankba rakni a pénzt.

Legyen hát rajt minden gazda, hogy azokat a tőkéket megmentse az életnek. A sümegvidéki gazdakörnek egyik

legáldásosabb munkája, hogy annak idején lapunk kérelmére megalapította a szénkénegraktárt. Ennek nagy érdeme van abban, hogy a fillokszera oly lassan járhatott uralomra szőlőinkben. Azonban úgy látszik, hogy az ivarzásra oly kedvező tavalyi és idei száraz év segítségével jött az átkos féregnek. Pusztító hatása megdöbbentően mutatkozik. Most vár azután igazi hivatás arra a raktárra! Gazdáink legyenek rajta, hogy az egész vonalon szénkénegezzenek, hogy megmenthessék a pusztulástól, a haláltól szőlőiket.

Különösen földmives gazdáinkat kérjük erre. A héten is oly nyilatkozatot hallottunk, hogy én bizony nem kénegezek, bár tőkém pusztulni kezdenek. Hát az igaz, ilyen a magyar vér. Csak akkor ébred öntudatra, csak akkor serked igazi hatásos munkára, mikor a veszedelem csöstül a nyakán van. Hej, de hányszor késő már a munka, aztán a közmondás szerint: késő bánat eb gondolat.

A fillokszera mellé segítő társul most odaszövetkezett a perenoszpóra is. Arról értesítenek, hogy a napokban a szőlőt a szokottnál erősebben támadta meg a perenoszpóra. Ez ellen teljes sikerrel küzdenek a permetezéssel. Lelkére kötjük hát gazdáinknak, hogy egyetlen permetezést el ne mulasszanak, hogy a fillokszerától amúgy is megtámadott szőlőknek ne

ragadja meg a nő kezét, meg kell engem hallgatnod.

Engem nem érdekel, amit nekem mondani akar.

— Talán mégis — szól cinikus gunnyal a férfi. — Ne szólj közbe, mert csak annál tovább tart ez a néked kellemetlen együttlét. Tudod, hogy régóta milyen vonzalommal viseltettem irántad, mindig visszautasítottál, eltaszítottál magadtól és neje lettél annak a férfúnak, kit én gyűlölök engeszhetetlen, vad gyűlölettel, neje lettél annak a férfinak és hűségese neje maradtál, míg én számkivetve bolyongtam a világban, mint a kivert vad és szenvedtem a pokol minden kínját, míg te az ő oldalán élvezted az élet minden mámorát, minden gyönyörét. Feledni akartalak — megnősültem, boldogtalanná tettem egy nőt és most már két elveszett életért vagy adósom. De elfeledlek mindent egy jó szavadért, eldobom magamtól nőmet, egész világomat, csak légy az enyém, jer velem, hagyd itt azt a férfit, akit te nem szerethetsz, mert lehetetlen, hogy mást szeres, mint engem! Az asszony e szavaknál az elszántak erejével ragadta ki kezét a férfiből.

— Takarodjék innét, eddig csak kerültem most már undorodom Öntől! Menjen mert segítségért kiáltok!

— Ha, ha ha! Tessék csak galambom, nos miért nem kiáltasz? Minél többen jöjjenek ide! Hadd kérdezzék meg, hogy került a szép Tamásné este 10 órakor a tengerpartra

egy idegen férfival; én velem, kinek nevével együtt a szép asszony nem szeretné, ha a nevét említene, mert hátha eszébe jutna a világnak, hogy ezt a két nevet már egyszer együtt emlegették. Ugy-e édesem? gunnyolódik tovább a férfi.

— És az a szegény asszony némán hallgatta s reszketett, mint — egy meggyötört galamb.

— Szólj tehát — utoljára kérdezlek, akarsz-e az enyém lenni?

— Nem!

Nos hát hallgass ide, nem lész az enyém, de az övé sem lész, akié eddig voltál! Ne félj nem öllek meg téged sem, őt sem és mégis elszakítalak benneteket egymástól. Messzire ér el a boszú keze és az én boszum határtalan! Emlékezz rám! Jó éjt! És lassan, óvatosan ahogy jött, eltávozott.

Amint elment, az asszony keserves zokogásra fakadt és fuldokolva suttozta:

— Csak már az uram itt volna . . .

* * *

Már delelőn állott a nap, mikor Tamásné felébredt. Asztalán, mint minden reggel, ott volt, a szokásos néhány szál szegfű, melyet reggelente kapott Kiss Elemértől, egy gyermekkorú barátjától, kivel véletlenül találkozott itt a fürdőn. A fiu két évvel fiatalabb volt még az asszonynál is. Kissé komikus alak volt a gyermek, zömök aránytalan teste és feltűnően rövid lábai akaratlanul mosolyra készítették az embert. Az asszonnyal egy fa-

kelljen még a peronoszpora pusztításától is szenvednie.

Nagy veszedelem e kettős baj. A fillokszera a gyökeret, a peronoszpora a levelet pusztítja. Mind a kettő fő életműszere a szőlő életének. Ha ezek gyöngülnek, veszendőbe mennek, az egész tőke megsemmisül, veszedelmére a város és vidéke egész közönségének.

A kettős kór ellen álljon ellen, küzdjön, harcoljon kettős éberséggel, buzgalommal, hittel és kitartással mind-egyik gazda.

Akkor legyőzik a veszedelmet, megmentik tőkéiket, áldására nemcsak önmaguknak, hanem a köznek is.

Azok a tőkék irgalomért kiáltanak hozzátok. Vajha kiáltó szavuk el ne hangoznék nyomtalanul fületek, szívetek mellett.

r.

Tündérújjak munkája.

Ezer kíváncsi szem nézte meg a tündérújjak munkáit a tanév végén — az iskolákban. Egy-egy szép paránán olajfestésű tájképnél, csillagos csipkeverésnél, anquarell festésnél, szalon diván vankosnál, szinte összehaverődik a csodálkozók tengere: hogy meunyi ördögös nehéz munkára képesek ma megtanítani a csitri leányokat. A tanítónők ideges mozgolódással kalauzolnak bennünket és az elegancia szertelenségeit szapora beszéddel fűszerezik, hogy mily nehéz volt ezt meg amant megcsinálni.

Elismerjük, hogy a tanítónők valóságos rabjai a megszokot szertelenségnek, a divatnak, kik idegeztüket hosszú tiz hónap mellett horgolók köztük kinzó asztaloknál gyötrik és várományos idegességgel dolgoznak a vizsgára, szakértők és laikusok csodálkozására.

Nekünk ez a művészet nem imponál. Mert tulajdonképpen nem is perfekt művészet az, ami fő: a di-

vat szertelensége többször vezet a romlás felé, mint amily köze van e munkáknak az élethez.

Mert mit látunk? Drága pénzen előállítanak egy-egy párnát, meiyet a kereskedésben olcsóbban kapunk és amíg a napernyőre liliomot pingál a kis gyermek, addig a gazdaasszony túje-ollója hiányzik a kézimunka kiállításról s jóformán egy foltot sem tudnak vetni valami elszakadt ruháneműre, nem tudnak kiszabni egy gyermek ruhát, nem tudnak összeütni egy házi köntöst.

A régi asszonyok tüvel, cérnával mentek át a szomszédba a délebed megfőzése után. Ma regényekkel. A tüért, cérnáért ruhásboltba, meg női szabóknak fizetünk. Még pedig sokat. Egy-egy ember egész vagyont. A magáét, meg a másét, a városét vagy államét, idegenekét. Olyik sikaszt, csak hogy önagysága divatosan megvarrt selyemruhában jár-hasson.

Az iskolai pepecselés azután haszontalan kárba vész. Aki gyermek korában himzett, az asszony korában megundorodik tőle. Mert agyon szekálták egy-egy keresztöltés, egy-egy ecsetvonás miatt, mikor az iskolai padokban kétrét ülve kihimezte a selyem zsebkendőjét, amelyen egy-egy hónapig eldolgozott és amikor azok a szegény varróleányok 20-30 fillérért reá fanyalodnak a szemrontó munkára, csak hogy élhessenek.

Az otthoni ruhavarrás hasznos s a tisztviselők nevének szinte parancsoló. Mi azt hiszük, mikor e tárgyrol érdemesnek találtuk cikket írni. Az 50-100 frtos hivatalnok sajtó szivvel hámozhat ki 30-40 koronát egy-egy ruhára. Ha csak 4 ruhát csináltat egy évben egy asszony 30-40 frtot elfizet a szabónőnek.

Nem a monogram himzésnél kell takarékoskodnunk. Egy szál gyertya

helyet gyujtsunk meg kettőt, de egy liter bor helyett ne igyunk meg ötöt.

Elmondva nemzetgazdasági szempontból is igen fontos kérdéstről véleményünket, a pedagógiai szempont, az életrevaló nevelés is azt mondja, hogy a valóban szükséges dolgokat tanítsák a leányoknak. Elsőbb a foltozás, mint az aquarell festés, tekintve a művészi szemponttól.

Az élet! Ezt a sokat hangoztatott szót ne szolgáljuk a szertelenséggel, amit művészetnek neveznek, mert tulajdonképpen az erőlködés nem is művészet. A művészet ambicióból fakad, már pedig kisleányaink csömört kaptak attól a kárhözatosan unalmas munkától, mely kizárólag az évről-évre vizsgálatoknak dolgozik évről-évre.

Tanítógyűlés.

A zalavármegyei áll. tanítótestület közgyűlését Keszthelyen a tanítók élénk részvételével tartotta meg. A tanítók nagyrésze már 1-én megérkezett. Az érkező tanítókat a rendező bizottság Csathó Alajossal élén részint magánházakban, részint Keszthely város költségén szállókban helyezte el.

A közgyűlés előtt reggel 8 órakor Veni Sancte volt a plébánia templomban.

A templomból Festetich György szobrához vonult a tanítóság, ahol Szalay Sándor elnök a haza, a magyar föld szeretetétől és lángolásától áthatott gyönyörű beszéd közben a szobrot megkoszorúta. Miután a Himnusz elénekelték, a városháza tanácsstermében gyűltek egybe a tanítók. Az összesereglett tanítóságnak szinte csak a szebbik fele, a hölgyek juthattak be a terembe, a többi kénytelen volt a mellékszobákban hallgatni a gyűlést.

Jelen voltak: Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, Csapó Kálmán segéd tanfelügyelő, Takách Imre főszolgabíró, Dunst Ferenc dr. apát-plebános, Nagy József városbíró, Szekeres és Bognár városi jegyzők, Csanády Gusztáv dr. iskolaszéki elnök, Minke Béla f. igazgatótanító, lapunk dolgozó társa, Zsengeri Samu fővárosi tanár stben. Keszthely intelligenciájából.

lun nevelődtek és az évek során bizalmas pajtási viszony fejlődött köztük. Valóságos »kis anyja« volt a fiúnak, — ahogy ez nevezni szokta — mindig neki vallotta be, legújabb ideáljait és adósságait. Mikor itt a fürdőn találkoztak, őszintén örültek egymásnak s az időt mindig együtt töltötték. Együtt jártak le a tengerpartra horgászni s akárhányszor mint két pajkos gyermek, fogócskát játszottak a lágy parti fővényen.

Mire az asszony felkelt, a fiú már lent várta és mint legfrissebb újságot beszélte az asszonynak, hogy Baán Endre és a felesége ugyan abba a villába költöztek át, melyben Tamásné lakik. Baán Endre nevének hallatára az asszony összereszt, eszébe jutott tegnapi vele való találkozás.

Félelem fogta el, de magyarázatát nem lelte, miért toladodik ez az ember most is az ő közelébe, mit akarhat tőle? majd eszébe jutott tegnap esti fenyegető viselkedése és rettegése még nagyobb lett.

Idegen, türelmetlen lett barátjához is és csakhamar elbucszott tőle és visszavonult.

Napok teltek el. A fürdőhelyen mintha valami felvillanyozta volna a közönséget, nagy lett az élénkség. Vendéglőkben, cukrászdában, az esplanádon mindig több ember verődött össze és eleinte halkabban, majd mindig hangosabban tárgyaltak valami botrányról.

Különös dolog, hogy az emberek erkölcsi érzéke többnyire csak annyira terjed, hogy a másokról terjesztett híreket elhiggye és ter-

jessze és senki sem háborodik fel azon, hogy minden pozitív bizonyíték nélkül emberi, sőt női becsületet tegyen a világ prédájává. Így történt Tamásnéval is. Nevét mind sürűbben kezdték együtt emlegetni Kiss nevével sőt egyesek, egy éjszakai találkozásról is sutogtak.

Igy öltött a rágalom mind nagyobb méreteket s mire az asszony megtudta azt, már nem lehetett többé elfojtani. E közben naponta találkozott Baán Endrével, kivel egy folyosón lakott, látta ennek kárörvendő, gúnyos mosolyát, mellyel mintha csak mondta volna:

— Megmondtam, hogy a boszú keze megszire elér.

* * *

Egy reggel Tamás hivatalában egy Budapest feladott levelet talált. Elváltotatott írásu levél volt, melyben ez állt:

— Vigyázzon, míg ön dolgozik, felesége ott lenn a tenger partján megcsalja önt. A férfi neve Kiss Elemér. Az egész fürdő tud a dologról, jó lesz, ha ön is megtudja.

Egy jóakarója.

Érdekes, jeleség hogy a névtelenség álarcába rejtőző latrok milyen előszeretettel nevezik magukat jóakarónak így plántálják a lelkekbe a gyanút, a mételet.

Tamás, amint a levelet megkapta, rögtön tudta, hogy tartalma ocsmány hazugság. Is-

merte Kisst és kacajra fakadt arra a gondolatra, hogy az ő felesége — és ez a kis torz ember...

De amint gondolkozni kezdett, ideges nyugtalanság vett rajta erőt. Jól tudta, hogy csak rágalom, de tudta azt is, hogy legyen a rágalom bármily abszurd, sőt minél abszurdabb, annál több hívője akad. A legközelebbi vonta után ment a feleségének.

Az asszony a szerelmesek csodás ösztönével nap-nap után várta az urát és éppen az állomáson volt, mikor az megérkezett. Amint lakásukra tértek, Tamás már az uton észre vette, hogy felesége a közérdeklődés tárgya, tehát jól sejtett, — meghurcolták ezt a szegény asszonyt és el volt rá tökével, hogy megkeresi a rágalom kuforrását és néhány jól irányzott ostorcsapással az arcán hagyja a rágalmazónak ocsmányosága bélyegét.

Ki tudná hogyan, de Tamás megérkezése után mindenki tudta, hogy egy névtelen levél következtében jött ide. Néhány nap mulva Baán nevével elutazott. Tamásné éppen akkor határozta el, hogy elmond férjének mindent, ami közte és Baán között amaz emlékezetes éjszakán történt, de féltette az urát, mert Baán félelmetes lövő és vívó hírében állott. Kapóra jött hát neki, hogy elutaztat, mert ő tudta, hogy most már elhallgatnak a rágalmak, hisz ő jól ismerte azok eredetét. Úgy is lett. Tamásék Kiss társaságában elég kellemesen töltötték az időt.

Pont voltak megnyitottak, hevílttetés, tanítókhoz szóst ké...

Az el egyelőre zott a nek s b nyéről. a II-ik a III-ik el. Minde illés kohol p tekezést súlyos egyéni, életben.

Sági osztály radhata bad elő gyait s gyűjtésé

Horvati elő hatja a

Cságya földalát vastatás Ára 30

Kovács gyarors letét is

A gy és Ruzsics dr. felo halmaz zését ki

A gy hely sz nítókna saít s a

Után Déli gyűltek Ruzsics tal, illés Szathma

Ebed dagodva lésből, magyar hely gy

Egy hazajöv ujdonsá

Sze...

ban Gör földirtol 26-ára vi nek oka tetlenülé gazdag e nőül a v kivel a l fiatal özv

Tamás át a la

Ez, r megérte jét s ke

Másr let kap

— E és nem

Elme a másit életcé

Tamás eltévél sajnáln mosoly csak m

— F

Pont 9-kor Szalay elnök üdvözölte a jelen-voltakat s remekszép szónoklattal a gyűlést megnyitotta. Utána Ruzsicska Kálmán nemes hevülettel s a magyar kultúra lángoló szeretetétől áthatott szárnyaló lélekkel szólott a tanítókhoz. Mind a két szónoklat viharos tetszést keltett.

Az elnöki jelentés részletesen beszámolt az egyesület működéséről, meleg szavakkal adózott a zalai születésű Lakics Vendel emlékének s beszámolt a kitűzött pályázat eredményéről. Az I. oszt. pályadíjat nem adták ki, a II-ik száz koronás díjat Banekovics János, a III-ikat 80 koronát Kertész József nyerte el. Mind a kettő nagykanizsai tanító.

Illés Ignác dr. keszthelyi ezredorvos az alkohol pusztításáról olvasott föl tartalmas értekezést. Eleven vonásokkal főtötte, minő súlyos következményeket okoz a szesz az egyéni, a családi, társadalmi és nemzeti életben.

Sági János a Balatoni Múzeum néprajzi osztályának vezetője s a balatoni kultúra fáradhatatlan és érdemes munkása eleven szabad előadásban mutatta be a Múzeum tárgyait s buzdította a tanítókat a régiségek gyűjtésére.

Horváth János zalaegerszegi tanító gyakorlati előadásban mutatta be, miként orvosolhatja a tanító az egyes beszédhibákat.

Cságyolyi József kaposvári tanító a maga föltalálta olvastató gépet mutatta be. Az olvastatás kezdő fokán jó szolgálatot tehet. Ára 30 K.

Kovács Miklós nagykanizsai tanító a Magyarországi munkások és rokkantak egyesületét ismertette.

A gyűlés elhatározta, hogy Szalay Sándor és Ruzsicska Kálmán beszédeit, Illés Ignác dr. felolvasását s Pósz Zsigmondnak a tárgyhalmaz miatt a napirendről lekerült értekezését kinyomassák s a tagoknak megküldjék.

A gyűlés végén elnök megköszönte Keszthely szíves vendéglátását s a keszthelyi tanítóknak a rendezés körül kifejtett fáradozásait s a gyűlést elosztatta.

Utána a Balatoni Múzeumot szemlélték meg.

Déli 1 órakor a Hullámban társas ebédre gyűltek egybe a tanítók. Ezen Szalay elnök, Ruzsicska Kálmán, Minke Béla, Poredús Antal, Illés Ignác, Bánfi Alajos, Újlaki József, Szathmáry Sándor mondtak felköszöntőket.

Ebéd után haza oszlottak a tanítók, gazdagodva lélekben nemcsak a tanulságos gyűlésből, hanem attól a hatástól is, amelyet a magyar tenger s ennek első városa, Keszthely gyakorol a lélekre.

Egy alkalommal egy közös kirándulásról hajzajövet a hírlapokat böngészve a következő újdonságon akadt meg az asszony tekintete:

Szenzációs öngyilkosság. tartja igazolomban Gömörmegye közönségét. — Baán Endre sardi földművelő, az ország-szerte ismert sportsman, e hó 26-ára virradó éjszaka öngyilkosságot követett el. Tette nek oka ismeretlen. Az öngyilkosságot teljesen érthetlenné teszi az a körülmény, hogy Baán Endre duzzadag ember volt s alig néhány hónappal ezelőt vette nőül a vármegye egyik legelőkelőbb családjának leányát, kivel a legholdogabb házasságot élte. A szerencsétlen fiatal özvegy iránt meggyezerte óriási a részvét.

Tamásné elsápadt és szó nélkül nyújtotta át a lapot férjének.

Ez, mintha az asszony tekintetéből mindent megértett volna, szólanul ölelte magához nejét s könny szökött szemébe.

Másnap Tamásné kusza írással írott levelet kapott melyben mindössze ennyi volt:

— Boszúm nem ért el a ti boldogságtokig és nem enyhítette az én boldogtalanságomat.

Elmegyek az utadból! Enyém nem lehetél, a másiktól nem tudtalak elragadni, nincs életcélom!

Tamás és felesége szívből megsiratták az eltévelyedett embert, csak Kiss nem tudta sajnálni. Mint a féle fatalista gyermek széles mosolyra húzta száját s félig mondta, félig csak mormolta maga elé:

— Hja a nemezis!

Harisnyagyár Sümegen.

Melegen üdvözöljük azt az eszmét, amelyet Eitner Zsigmond orsz. képviselőnk vetett föl s amelyről lapunk múlt számának vezércikkében Ereki Károly megyetemi adjunktus, lapunk tudós dolgozó társa tájékoztatta a közönséget. Üdvözöljük, mert töle áldást várunk Sümeg városára, főként ennek iparos-osztályára.

Sümegen szinte évtizedek óta bizonyos pangás, az ipari és kereskedelmi életnek és a forgalomnak szomorú stagnálása uralkodik. A lakosság nem szaporodik, vagyoniában nem gyarapodik, aminek kiáltó tanujele az, hogy az adóalap talán 30 év alatt sem emelkedett egy fillérrel sem. Ennek ellenében azonban az élet megnehezedett. Ma 40—50, sőt 100 százalékkal drágább a piac: a hús, a kenyér, a tojás, a baromfi stb.

Emellett kisiparos osztályunkra is ránehezedett az osztrák gyáripár óriás súlyával. Ezt a szinte leküzdhetetlen versenyt még elviselhetetlenebbé teszi a zóna, mert fogyasztó közönségünk az olcsó utazás révén máshonnan szerzi meg cikkeit.

A város és lakossága érdekében tehát égető kérdés új keresetforrások nyitása. A földműves osztály egy részének tisztességes keresetforrás nyílt a sümegi mész- és téglagyárban, a bazaltbányában, ellenben iparos osztályunk megélése a megszűnt, lenyaktított iparágakkal még szűkebb térre szorult.

Nagy segedelem lesz tehát az élet súlyos harcában, ha az a harisnyagyár sikerül. Mi teljes bizalommal nézünk a gyár elé. Bizalmunk első sorban Eitner Zsigmond személyéből fakad, akik mindenkor a tettek embere volt. A vállalat megalkotásában kiváló munkatársa lesz Ereki Károly, akinek nevéhez már nem egy ipari vállalat szervezése fűződik.

A siker fő biztosítéka azonban mindenestre e város intelligens közönsége kell, hogy legyen. Bizalommal, odaadással sorakozzék a vállalat mellé, támogassa a töle telhető anyagi erővel és erkölcsi súllyal, akkor a siker biztosítva van.

A kezdő lépés a holnap tartandó értekezlet lesz, amelynek meghívóját a hírlapban közöljük. Menjenek el erre az értekezletre minél számosabban s karolják föl e város és lakosságának égő szeretetével és lelkek teljes erejével az eszmét s akkor a vállalat e város közönségének javára és a magyar ipar egyik elhagyatott ágának fejlesztésére élni, gyarapodni s virágozni fog.

H I R E K .

— **Egyházi hír.** Tamási István sümegi káplánnak egészsége helyreállítása végett a megyés püspök 2 havi szabadságot engedett. Tamási i. hó 1-én el is utazott fűrdőre. Helyébe sümegi káplánul Horváth Mihály somogyvári káplán nevezetett ki.

— **Községi képviselőválasztás.** A sümegi községi képviselő választása folyó hó 4-én folyt le. Eddig soha nem tapasztalt részvétlenséggel viseltetett a polgárság a választás iránt. A választást az alsó kerületben Solyomy Tivadar fő-, az alsó kerületben Karácsony Kálmán szolgabíró vezette. A választás eredménye: Az alsó kerületben: Bánati János, Kovács Mihály, Éles Károly, Balasics József és Vid Lajos rendes, Ereki István és Szakmári Ignác póttagok. A felső kerületben: Scheiber József, Holcer Ferenc, Lázár Károly, Rédey József és Luiszer Lajos rendes, Rédey

Lajos és Szakmári János póttagok. Utánna Solyomy Tivadar főszolgabíró rögtön megalakította az új képviselőtestületet.

— **Köszönet egy sümegi úrnőnek.**

Dr. Lukács György mint a József kir. herceg szanatórium egyesület elnöke, a következő sorok közzétételére kéri: Epstein Vilmosné uraszony az elnökletem alatt álló egyesület felhívására azzal örvendeztett meg, hogy rövid napok alatt egyesületünknek 60 tagot gyűjtött. A hálának, az elismerésnek néhány igénytelen szavát méltán nyújthatom a buzgó urasszonynak, ki egy embermentő ügy iránt való lelkesedésből, oly nagy tábort gyűjtötte egybe a jószíveknek. Legyen áldás munkáján. És a meggyógyultak hálaöngyöze legyen érte legszebb jutalma. Epstein Vilmosné ívén tagokul jelentkeztek: Fürst Jánosné drné, özv. Reile Józsefné, Biró József dr., Neufeld Jakabné, Gold Teréz, Grünfeld Mórné, Lengyel Mátyásné, Láng Sándorné, Scheiber L. Sándorné, Bauer H. Sándorné, Freller Józsefné, Klein Gáborné, Szele Kálmán, özv. Weiszfeldné, Eisenstädter Mórné, Varga Gyuláné, Kovács Izidorné, özv. Tóth Józsefné, Tóth Lajosné, Würzburger Mór, Würzburger Sándor, Németh Lajosné, Tóth Antalné, ifj. Scheiber Lipótné, Fischer Mórné, özv. Scheiber Flóriánné, Mautner Samuné, Löwinger M. Jánosné, Urr Pálné, Kohlmann Miksáné, Gróf Tivadar, Kell Jenő, Pentz Mihályné, özv. Lázár Istvánné, Szijártó Györgyné, Panczer Gusztávné, Kovács Gyuláné, Skálák Mihályné, Hoffmann Lipót, özv. Faludy Antalné, özv. Horvát Gáborné, Klein Mórné, Wirt Jakabné, Müller Ignác, Klein Gyuláné, Tiborcz Istvánné, Böhm Pál, özv. Fischer Sámuelné, Korein Samuné, özv. Zoob Gyuláné, Bódis Ignácné, özv. Varga Józsefné, Scheiber Józsefné, özv. Apfelbaum Vilmosné, Malomsoky Jánosné, Epstein Vilmosné, Keszler Pál, Kaufmann Gézáné, Fauszt Anna, Gombár Józsefné.

— **Népesedés.** Sümegen 1905. első felében született 95, meghalt 98 egyén, házasságra lépett 27 pár.

— **Zalamegye törvényhatósági bizottsága** július 12-én délelőtt 10 órakor a vármegye gyűléstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizárólagos tárgyat képezik: Eitner Zsigmond törvényhatósági bizottsági tag és társainak indítványa az iránt, hogy az újonnan kinevezett kormány ellen a vármegye közönsége állást foglaljon. Ezzel kapcsolatban Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun és Zemplén vármegyék közönségének, valamint az állandó választmány üléséig beérkező törvényhatóságoknak hasonló tárgyú átiratai. E tárgyban a Zalavármegyei szövetkezett ellenzék július 11-én délután 6-kor *Bosnyák Géza* elnökletemmel értekezletet tart.

— **Bortermelésünk érdekében.** Június 26-án nagy gazdaggyűlés volt Balatonfüreden Darányi Ignác elnökletemmel. E gyűlésen Hertelendy Ferenc megyénk főispánja a bortermelésről, mint a balatoni borvidék legsajátosabb érdekéről tartott előadást. Elkerülhetetlenül szükségesnek tartja a borfogyasztás emelését, mert a kivitel a külföld elzárkózó vámpolitikája miatt évről-évre csökken. A legnagyobb bortermelő államok sem a kivitelre törekszenek, hanem a belfogyasztás emelésére, ennek a legnagyobb akadály a boritaladó, amely az abszolút, korszaknak maradványa. Nincs a kontinensnek egy áloma sem, ahol oly csekély volna a borfogyasztás — Németországot kivéve ahol azonban sört isznak. A boradóból az állam 14 milliónál többet vesz be, ezzel szemben kimutatja az előadó, hogy nálunk a szeszadó alacsony, — ezt tehát bátran lehetne emelni és helyette a boradót eltörölni, vagy legalább csökkenteni. Attér azután a szeszfogyasztás mai rendszerének ásmertetésére, amelyen szintén változtatni kell. A gazdátársadalmi testületek ezekben a kérdésekben már évek óta állást foglaltak, de a kormányok nem tettek semmit. Indítványozza, hogy a nagygyűlés újabb állásfoglalásával sürgesse meg a boritaladó eltörölését és a fogyasztási adók kezelésének megváltoztatását. Az indítványt élénk helyesléssel fogadta a gyűlés. — Országos mozgalmat kell indítani e fontos nemzetgazdasági kérdésben. Még viszsztatérünk e tárgyra.

— **A Sümegi Népbank** r. t. igazgatósága f. hó 7-én tartott gyűlésében állapította meg az intézet félévi mérlegét. A, mint velünk közlik, a következő tételekből áll: Vagyon: Pénzkészlet 13.319 K 93 f. Ingatlan: 800 K, folyó számlán 669 K 68 f. Felszerelés 2.650 K. Helyiérdekű vasuti részvény (névérték 3000 K) 100 K. Kezeselt kötvényekben: 58.981 K 52 f. Jelzálog-kötvények 213.322 K 34 f. Váltószámlán 1.002.502 K 97 f. Gíró-számlán 876 K 43 f, a M. Kir. Postatakarékpénztárban 54.458 K 70 f. Ovatolási díj 3 K 46 f. Előre fiz. vizsgálómunkák 2.408 K 10 f. Hátralékos kamatok 2160 K 60 f. Összesen: 1.352.253 K 73 f. Teher: Részvénytöke: 120.000 K. Tartalékalap: 72.571 K 36 f. Folyó számla hitelezők: 84 K 81 f. Vizsgálómunkák: 380.958 K 69 f. Osztalékszám 280 K. Betétek 748.631 K 44 f. Átmeneti kamatok 14.499 K 38 f. Betét kamatadó 1479 K 63 f. Nyeresemény 13.748 K 42 f. Összesen: 1.352.253 K 73 f. Az intézet félévi mérlege az intézetre nézve azért öröndetes jelentőségű, mert ebben a mérlegben jelenik meg az első millió tétele. T. i. az intézet váltó tárcája a millió koronát meghaladja, s a múlt évi december 31-ki állapothoz képest 108.661 K 20 f emelkedést mutat. A betét állomány a lejárt félévben 118992 K 24 f, a jelzálog tárcá pedig 23900 K 34 f emelkedett. Ami a fél évi tiszta jövedelmet illeti, az az 1904. év első felében kimutatott 10.052 K 69 fillérrel szembe 3695 K 73 f, így több mint 30%-os emelkedést mutat. Ez mindennél jobban igazolja eme közgazdasági intézményünk virágzását s életrevalóságát.

— **Meghívó.** A *Sümeg és Vidéke* legutóbbi számában közölt *Harisnyagyár Sümegen* című közlemény alapján tervezett *sümegi kötőgyár* részvénytársaság megalakításának érdekében a városháza tanácsstermében folyó évi *július hó 10-én délután 6 órakor* tartandó előérkezletre a nagyérdemű érdeklődők tisztelettel meghívotnak. *Eitner Zsigmond.*

— **A patika átvétele.** *Kósa* Gusztáv folyó hó 1-én vette át *Dervarics István*-tól a megvásárolt sümegi patikát. *Kósa*ban rokonszenves agilis tagot nyert városunk társadalmi élete.

— **Figyelmeztetés.** Tapasztalt szőlősgazda arra figyelmezteti a szőlőbirtokosokat, hogy a tőkék magas hajtásait még ne kurtítsák le, mert ha a perenoszpóra az alsó leveleket tönkretenné, a felső új levelekkel táplálkozhatnak a tőke. Ajánljuk a figyelmeztető szót gazdáinknak.

— **Országos vásár.** *Sarlósi* vásárunk folyó hó 3-án esett meg. Néptelen vásár volt. A nagy dologidő, a megkezdődött aratás ott-hon fogta a népet. A marhavásár is elmaradt a szokásos mögött. Máskor a főlhajtott marhák száma meghaladta a hatszázat is most nem ütötte meg négyet. A vételkedv is lanyha volt. Vagy 900 darab került eladásra.

— **Iparos segédek tüntetése.** *Várhidy Lajos* zalaegerszegi polgármester az ottani iparos segédek arra kötelezte, hogy egy napi kézi közmunkát szolgáljanak le vagy ennek váltóságául 1 K 60 fillért fizeszenek. A rendelet az iparossegédek körében óriási fölháborodást keltett. Folyó hó 3-án reggel 6 órakor megjelentek a városháza előtt s hatalmas tüntetést rendeztek a polgármester ellen. Sem a rendőrség, sem a csendőrség nem tudta a tüntetést eloszlatni, mire katonaságot vezényeltek ki ellenük, ez aztán a tüntetőket eloszlatta. Egy részük a *Baross-liget*be ment. 10 órakor megjelent köztük *Csertán* alispán, aki megígérte sérelmük orvoslását. Erre a tömeg szétoszlott. Ebben az ügyben 5-én városi közgyűlés volt, ez azután kimondotta, hogy az iparos és kereskedősegédek, továbbá a napszamosokat, akik saját nevükön adót nem fizetnek, fölmenti a közmunka teljesítése alól.

— **Betörő kísérlet.** Folyó hó 7-re virradó zivataros éjjel szuroksötét idő volt. Valami jómádár föl akarta használni az alkalmas időt, hogy behatolhasson *Márkus Ignác*

helybeli kereskedő ideiglenes raktárába. Az ablakon próbálkozott. A külső ablaktáblát lefeszítette, azután a kerestűt akarta bicskával kivágni. E munkába azonban vagy beleunt, vagy valami megugrasztotta. Az ablakokat kerestűvasakkal látják el, mert lehet, hogy a jómádár újabb szerencsét akar próbálni.

— **Égiháború.** A rekkenő hőség folyó hó 6-án hatalmas égiháborút hozott vidéküinkre. A zivatar három rotában tört ki. Az első délután fél ötör jelent meg. Sűrű suhogással omlott alá a szakadó zápor, amelynek magva is volt: babszem nagyságú jég-szemek estek benne. A második fölvonás hét, a harmadik esti 9 óra tájban történt. Dörgött, villámlott, csattogott a menykő, zúdult alá a fellegszakadás. Mindegyikben volt jég is. Ez a határ nagy részében kárt nem tett, azonban az újhegyen tul levő szőlőket nagyon elverte. A szőlőkben tömérdek földet hordott le a pizkos, hőmpolygó áradat, le a tapolcai országútra, eltorlaszolva a közlekedést. A mihályfai uccában *Kebele* János szobáját és konyháját combig fölvetette a pizkos esővíz, mert alsó szomszédja elrakta a víz útját. Volt is miatta pörpatvar, asszonyháború, hasonlatos a lerobbant zivatarhoz. A zivatar különben valóságos áldás volt vidéküinkre. Fájdalom — mint halljuk — *Ederics*, *Keszthely* és *Szántó* vidékén a jég károkat okozott.

Tapolcán — mint levelezőnk írja — este 6 és 7 óra között nagy vihar volt óriási jégesővel, mely a szőlőkben és veteményekben nagy károkat okozott. A jégesőogyoró és dió nagyságú darabokban mintegy 5 percig sűrűn hullott alá. Egy asszony, akit a szabad uton ért a vihar, a jégverés következtében súlyos betegen fekszik.

— **A Balatonba fulladt.** *Rieg József* kövágóörsi lakos, hajósmunkás itt-as állapotban folyó hó 4-én *Balatonfüreden* csónakról a *Balatonba* esett és belefulladt. A szerencsétlen embert másnap délután fogták ki *Tihany* alatt a *Balatonból*.

— **Vöröskakas.** Folyó hó 5-én *Kövágó-Örs* zalamegyei községében két kis gyermek nádra gyújtott, hogy azt szivják. Eközben megégették szájukat és az égő nádat eldobták, amitől hamar tüzet fogott a széna és a mellette levő ház. A lakosság gyors segítsége mentette meg, hogy a lengedező szélben és a nagy hőségben a tűz tovább nem terjedt, csak egy hosszú ház, amely három tulajdonosé, égett le.

— **Tűz Felsőkirályfalván.** *Kánikula* beköszöntével kezd felütni a fejét itt is, ott is a vörös kakas. Folyó hó 1-én délután 5 óra után, *Felsőkirályfalván* is iszonyu pusztítást vitt véghez e borzasztó elem. Tízennyolc gazda sirtatja többé-kevésbé hamuvá lett vagyonát. A nép a mezőkön, ott-hon csak siró-rivó gyermekek, már most a sebtiben haza futott szerencsétlenek mindegyike saját vagyontárájának a megmentésére gondolt csak. A vész első pillanatában senki nem gondolhatott arra, hogy az elem tovább terjedésének gátot kellene vetni. A környékből összejött fecskendők télen-ségre voltak kárhóztatva, miután a kutakból kimerült a víz. 5 lakóház, 18 gazda melléképülete a bennök fölahalmazott takarmánnyal, több kocsi és néhány sertés lett a tűz martaléka. Egyik fiatal gazdát feleségével ép akkor érte a láng amikor ketten lovaik kimentésén fáradoztak. A férfi bal arca, nyaka, kezefeje erős égési sebeket szenvedett; ember áldozata azonban a vésznek nem volt. A tüzet hir szerint gyermekek játéka okozta.

— **Patakba fulladt kis leány.** Folyó hó 5-én *Diszel* községben *Pintér József* 1 és fél éves kis leánya a községben keresztül folyó *Eger* patakba esett és a gyors folyású víz tovább sodorta. A kis leány holttestét csak másnap fogták ki a községben kívül. Ugy látszik, hogy a kis leányt felügyelet nélkül hagyták.

— **A napszúrás áldozatai.** A nagy hőség egymásután szedi áldozatait, külön-

sen a jelenleg folyó aratásban. Folyó hó 4-én *Gulács* és 5-én *Gyulakeszi* községében az aratók egy része a tűrhetetlen hőségben megbetegedett és csakhamar áldozata is lett. *Horvát Katalin* 20 éves és *Tóth Klára* 19 éves aratólány. Mind a ketten napszúrás következtében haltak meg. — *Budai János* tapolcai lakos folyó hó 6-án délelőtt aratás közben a raposkai mezőn napszúrás következtében meghalt.

— **Vizbefulladt.** *Jós István* sümegi illetőségű molnárlégény *Kaposvsrott* folyó hó 2-án a *Rábcába* fulladt.

— **Megölték az erdőben.** *Jusztusz Izidor* zalalövői nagybirtokos szolgálatában álló *Zsiga Ferenc* erdőőr június hó 30-án kiment az erdőre és másnap délig nem érkezett haza. — E hó 1-én örző gyermekek az erdőben halva találták. Külső erőszak, tompa ütések nyomai észlelhetők a hullán az orr és füll nyíláson pedig vérzés nyomai vannak. Midőn a hullát megtalálták, hű kutyája ott ült mellette lehorgasztott fejével és el sem lehetett mellőle hívni. A halál okának kiderítése iránt széleskörű nyomozás van folyamatban, mert nem lehetetlen, hogy vadászok áldozata lett az ép és erőteljes ember, aki minden baj nélkül távozott hazulról.

— **Zalai franciák.** Egyik városban nagy estély volt, melyen a következő étlap, par-don! menti, szerepelt:

Potage ragout de volaille

Fogas sauce tartare

Filet de boeuf garni aux

Légumes

Oisons nouveaux

Poulets frits

Salade concombre et laitues

Pudding au chaud

Tourtes variées

Parfait

Fromages

Fruits

Biére de pilsen

Vins blancs et rouges

Vin de champagne

Café, liqueurs.

Aztán ne legyen jégeső! Ezt olvassa el ember, aztán egye meg!

— **Irodalom.** Hazai fejlődő baromfite-nyésztésünk sokat köszönhet *Hreblay Emil* állattenyésztési felügyelőnek, aki nyolc év alatt 10 szakmunkát adott a magyar baromfi kedvelőknek, tenyésztőknek és gazdáknak kezébe, hogy megtanítsa őket a helyes baromfitegyésztés minden fogására. Ismerik is a *Hreblay* féle könyveket széles ez országban. Most legújabb munkájával azonban *Hreblay* oly közkívánalomnak tett eleget, amely régtől fogva vágya volt a magyar tenyésztőknek, t. i. az, hogy egy könyvben mindent föltaláljon s néhány koronáért oly munka birtokába jusson a tanulni vágyó, amelyből minden tekintetben pontos utmutatást nyerhet E munka *Hreblay*nak e napokban megjelent *Baromfitegyésztés* című s 280 lapra terjedő, 115 gyönyörű képpel ellátott könyve, mely a szerzőnél *Rákosliget*en 3 kor. 20 fillér beküldése ellenében bérmentve kapható.

— **A Polgár** politikai napilap. Főszerkesztő: dr. *Vázsonyi Vilmos*, országgyűlési képviselő, aki publicisztikai munkásságát kizárólag e lapnak fogja szentelni. Az egyenlő jogon, az általános kultúrán és gazdasági igazságon felépült magyar népállam, a polgári Magyarország: az ideál, melyet A Polgár szolgálni akar. Gyarapítani a lehangyolott polgári önértet, terjeszteni a nép-jog tiszteletét, kitépni a reakció minden fajtájának gyökerét, támogatni a politikai és gazdasági felszabadulásra törekvő rétegeket, küzdeni az osztályállam maradványai ellen ez A Polgár politikai hitvallása. Fegyvere az alkut nem ismerő radikális igazság-melyet a közélet és a társadalom minden

terén é
must s
ságában
jében.
Vázson
irodalo
A Pol
Ábrány
Endre
(vasut
Benede
Besnyó
dor, (v
kes Im
Greiner
Gyula,
Jenő dr
Dezso
ca), Sze
Pál, (v
(főszer
lemű, t
irodalm
olvasó.
a politi
sági él
táról k
lap, me
rosban
Előfize
évre 16
évre 4
A Polg
ünnepe
és kiad

Fe
Laptu

Ung

Lak

ká

kát

kát

Wün

terén érvényesíteni kíván. De a radikalizmust soha sem fogja keresni a hang durvaságában, mindig csupán a meggyőződés erejében. E cél elérésében a lap főszerkesztőjét, Vázsonyi Vilmos dr., publicisztika és szépirodalom legjelesebb munkásai támogatják. A Polgár rendes munkatársai: Ifjabb Ábrányi Kornél (vezércikk és tárca) Aczél Endre dr., Adorján Andor, Barabás Ferenc, (vasuti ügyek), Báttaszéki Lajos dr., Benedek János dr., (vezércikk és tárca) Besnyő Béla dr., Bródy Ernő dr., Bródy Sándor, (vezércikk és tárca), Palotai Hugó, Berkes Imre, Csegő Hugó, (felelős szerkesztő), Greiner Jenő, Kreutzer Lipót dr., Krudy Gyula, (tárca), Lux Terka, (tárca), Molnár Jenő dr., Nagy Endre, Oláh Gyula dr., Rácz Dezső dr., Serény Aladár, Szász Zoltán (tárca), Szekula Jenő, Szirmai Albert dr., Turtsáni Pál, (vasuti ügyek), Vázsonyi Vilmos dr., (főszerkesztő). A Polgárban szabad szellemű, teljesen független, demokratikus irányú irodalmi színvonalon álló napilapot kap az olvasó. A Polgár teljes tájékoztatást ad a politika, az irodalom, a művészet, a gazdasági élet és a társadalom minden mozzanatáról és legolcsóbb ilyen terjedelmű napilap, mert A Polgár egyes száma a fővárosban és vidéken 2 krajcár (négy fillér). Előfizetési árai pedig a következők: egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér. A Polgár megjelenik minden nap reggel, ünnep és vasárnap után is. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-ucca 37.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Ung. Ib. 18815

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízáthatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban elárusít

Würzburger Jakob, Sümeg.

Hirdetéseket

jutányos áron
felvesz
a kiadóhivatal.

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesítem nagyrabecsült vevőimet, hogy férfiszabó üzletemet folyó hó 4-én a sümegi takarékpénztár tulajdonát képező

Kaufmann-féle házba

helyeztem át, azt ujonnan berendezve a legjobb hazai és angol szövetekkel szereltem fel. Öltönyeket **csakis rendelés folytán** készíték a legújabb divat szerint s a legjobb munkások által. — Vidéki meghívásra személyesen megjelenek dús választékú mintáimmal.

Kitünő tisztelettel

Grünfeld J.
férfiszabó.

Jó karban levő állványokat jutányos áron eladok.

Egyszeri átsimítás

SCHICHT-SZAPPANNAL

(Szarvas vagy külcsszappan)

pótol

Kétszeri átsimítást.

közönséges szappannal

Schicht szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Alulírott tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy nyomdámát megnagyobbítottam és

új betűkkel és gyorsajtóval

rendeztem be. Így abban a helyzetben vagyok, hogy mindennemű kereskedelmi, ügyvédi és privát nyomtatványokat, valamint műveket és folyóiratokat izléses és tiszta kivitelben állíthatok elő.

Midőn ezt a n. é. közönségnek b. tudomására hozom, b. pártfogásukat kérve, maradtam

teljes tisztelettel

özv. Horvát Gáborné.

Porcellán
edények, servi-
cek üvegáruk,
minden kivitelben a
legolcsóbban
Würzburger Jakabnál
Sümegegen kaphatók.